

Excavacions subaquàtiques permeten datar entre l'any 64 i 68 el naufragi del Bou Ferrer a Alacant

written by Redacció Unilateral | 24 de setembre de 2017

Les excavacions realitzades aquest estiu al jaciment subaquàtic del Bou Ferrer de Vila Joiosa, a Alacant, han permès localitzar-hi dues monedes, un sesterci i un dupondi, que permeten situar la data del naufragi del vaixell els últims anys del regnat de l'emperador Neró, entre el 64 i el 68 dC.

També s'hi ha trobat un lingot de plom amb una contramarca amb l'acrònim *IMP GER AVG* (*Imperator Germanicus Augustus*) que fa referència a emperadors de la dinastia julioclàudia com Tiberi, Calígula, Claudi o Neró. Però la novetat ha estat descobrir la contramarca *NER.CA* (*Neronis Curator Aquarum*), que faria referència al responsable del sistema hídric de la ciutat de Roma, senador delegat pel propi emperador que s'ocupava del manteniment d'aqüeductes i del sistema de canalitzacions de la ciutat.

En aquestes dates, entre el 64 i 68 dC, els possibles *curatores aquarum* van ser *Publius Marius*, *Fonteius Agrippa* i *Vibius Crispus*. Un d'aquests senadors va ser qui va enviar un delegat d'alt rang, dipositari dels segells imperials, a realitzar la compra i verificació del plom procedent de Serra Bruna, que es trobava emmagatzemat al port de Gades (Cadis).

La compra d'un important lot de plom, que se solia emprar per a la fabricació de canonades per portar l'aigua potable a tots els barris de Roma i a les cases més poderoses, planteja la possibilitat que aquest carregament del Bou Ferrer, comprat

pel poder de Roma, es destinés a la reconstrucció de la ciutat que es va cremar durant el Gran Incendi del 64 dC.

La campanya d'excavació del derelicte Bou Ferrer, que es va iniciar el 15 de juliol i que ha finalitzat el 20 de setembre, ha comptat amb la participació del Centre d'Arqueologia Subaquàtica de Catalunya (CASC) del Departament de Cultura gràcies a l'acord de col·laboració científica signat entre la Direcció General de Cultura i Patrimoni de la Generalitat Valenciana i la Direcció General d'Arxius, Biblioteques, Museus i Patrimoni Cultural de la Generalitat de Catalunya. Aquest conveni té per objectiu unificar esforços entre ambdues administracions i treballar conjuntament en la recerca científica dels derelictes del Bou Ferrer i de les Illes Formigues (Palamós-Palafrugell, Baix Empordà) atès que tenen una cronologia similar, de mitjan segle I dC, i que transportaven el mateix carregament, format per àmfores amb salsa de peix.

Bou Ferrer

El jaciment subaquàtic del Bou Ferrer és el derelicte d'un mercant romà d'època alt imperial que viatjava des de l'actual Cadis fins a Roma durant la segona meitat del segle I dC i es va enfonsar davant les costes de Vila Joiosa, allunyat de la seva ruta probablement a causa d'una avaria o d'un temporal. Des del 1999, any en què es va descobrir el vaixell, s'hi han dut a terme diverses intervencions arqueològiques finançades per la Conselleria d'Educació, Recerca, Cultura i Esport de la Generalitat Valenciana, en les quals s'han descobert els diversos carregaments que transportava, com són centenars d'àmfores que contenien una salsa de peix molt apreciada a Roma, el *garum*, així com lingots de plom. L'any 2014 es va declarar el derelicte Bé d'Interès Cultural, i l'any 2017 la UNESCO el va incorporar al Registre de Bones Pràctiques en Arqueologia Subaquàtica.